

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/24/2018
Identifikačné číslo spisu:	1415010265
Dátum vydania rozhodnutia:	22.01.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. František Mozner
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:1415010265.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovarsyho v trestnej veci proti obvinenému V. W. pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. a) Tr. zák. na neverejnom zasadnutí konanom 22. januára 2019 v Bratislave o dovolaní obvineného V. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 3. februára 2016, sp. zn. 1To/138/2015, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolania obvineného V. W. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 28. októbra 2015, sp. zn. 2T/96/2015, uznal obvineného V. W. vinným z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d), ods. 2 písm. a) Tr. zák. v podstate na tom skutkovom základe, že v období od jeho prepustenia z výkonu väzby dňa 27. septembra 2013 až do 17. januára 2015, kedy bol v čase o 23:20 hod. kontrolovaný policajnou hliadkou Obvodného oddelenia Policajného zboru Devínska Nová Ves v Bratislave, na ulici Vápenka ako člen posádky motorového vozidla značky Renault Thalia, evidenčné číslo vozidla: Z., bielej farby, si zadovážoval a prechovával i za účelom predaja marihuany a previtín, pričom zväčša po predchádzajúcom telefonickom dohovore na rôznych miestach mestskej časti Bratislava - Devínska Nová Ves opakovane predával pervitín osobám P.B., M.H., E.P, M.A., ale aj ďalším neustáleným konzumentom drog, priemerne za 10 eur za dávku, čiaru, pervitín dával aj bezodplatne osobám A.T. a K.H., pričom počas policajnej kontroly 17. januára 2015 vybral zo svojich teplákov čierne púzdro, ktoré od seba odhodil do porastu a toto následne pri vykonaní obhliadky policajný technik zaistil, pričom v čiernom púzdre sa nachádzalo plastové vrečko s tlakovým uzáverom s obsahom konope o hmotnosti 786 mg a priemernou koncentráciou THC 16,1% hmotnostných, ktoré možno považovať za dve obvykle jednorazové dávky, plastové vrečko s tlakovým uzáverom s obsahom bieleho kryštalického materiálu s hmotnosťou 2691 mg a priemernou koncentráciou 74,1% hmotnostných metamfetamínu, obsahujúci 1994 mg absolútneho metamfetamínu, ktoré predstavuje 50 obvykle jednorazových dávok drogy, zrezanú injekčnú striekačku s obsahom bieleho kryštalického

materiálu s hmotnosťou 156 mg a priemernou koncentráciou 75,7% hmotnostných metamfetamínu, obsahujúci 118 mg absolútneho metamfetamínu, ktoré predstavuje najmä tri obvykle jednorazové dávky drogy a plastovú trubičku s prítomnosťou stôp metamfetamínu, čo potvrdila následná expertíza vykonaná Kriminalistickým a expertíznym ústavom PZ v Bratislava, a tohto konania sa dopustil napriek tomu, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 3T/128/2013, z 27. septembra 2013, bol uznaný vinným z pokračovacieho zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) Tr. zák., za ktorý bo odsúdený na súhrnný trest odňatia slobody v trvaní tri roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu s probačným dohľadom na päť rokov.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 172 ods. 2 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere desať rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na dva roky.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 3. februára 2016, sp. zn. 1To/138/2015, zamietol podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 16. marca 2016 a jeho obhajcovi 21. marca 2016, podal obvinený prostredníctvom pre dovolacie konanie zvoleného obhajcu 9. novembra 2017 dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený (v podstate zhodne ako v odvolaní) namieta, že okresný súd a následne aj krajský súd nesprávne posúdili postup policajtov ako zákonný, nesprávne posúdili zistený skutkový stav ako preukázaný, nesprávne neaplikovali zásadu, že na základe nezákonne získaných dôkazov nie je možné následne napraviť ich nezákonnosť ďalšími na to nadväzujúcimi dôkazmi, ktoré sú podľa neho tiež v celom rozsahu poznačené nezákonnosťou (teória plodov z otráveného stromu), a nesprávne neaplikoval zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného. Citujúc ustanovenia § 2 ods. 1, ods. 10, ods. 12 a § 285 Tr. por. dovolateľ tvrdí, že je jednoznačne preukázané, že dôkazy, ktoré ho usvedčujú, boli získané na základe nezákonného postupu policajtov, a teda ide o dôkazy nezákonné. Prvotnú nezákonnosť takto získaných dôkazov nie je podľa neho možné odstrániť žiadnymi na to nadväzujúcimi úkonmi, ktoré aj mohli byť získané a vykonané zákonne, pretože tento primárny a základný dôkaz, pre ktorý aj bolo začaté trestné stíhanie a následne voči nemu aj vznesené obvinenie, podaná obžaloba a vyhlásený odsudzujúci rozsudok, bol získaný na základe takéhoto nezákonného postupu. Zdôraznil pritom, že bez nezákonného zákroku by žiaden ďalší nadväzný dôkaz zistený nebol a nebolo by ani možné začať trestné stíhanie.

Konkrétne namieta, že z vykonaného dokazovania nie je bez podstatných pochybností jasné, z akého dôvodu policajná hliadka zastavila motorové vozidlo, členom posádky ktorého bol. Poukazuje pritom na to, že podľa výpovedí zasahujúcich policajtov títo mali predmetné vozidlo zastaviť z dôvodu, že pri odbočovaní nedalo znamenie o zmene smeru jazdy, kým podľa jeho výpovedí a výpovedí svedkov F. G. a B. M. znamenie o zmene smeru jazdy dali a teda policajti nemali žiaden dôvod zastaviť toto vozidlo. Ďalej namieta, že policajti zisťovali totožnosť nielen vodiča, ale aj ďalších členov posádky, na čo podľa neho nemali žiaden dôvod, a v ďalšom zákroku nedôvodne pokračovali aj potom, čo všetky kontrolované osoby riadne preukázali svoju totožnosť, pričom zmenili dôvod zákroku na kontrolou vozidla z dôvodu, že v tom období sa v chatovej oblasti vykrádali chaty a majú kompetenciu pátrať po osobách a veciach. V nadväznosti na to poukázal dovolateľ tiež na to, že podľa výpovedí policajtov títo začali mať podozrenie z páchania trestnej činnosti až odvtedy, ako mal sám od seba vytiahnuť zo svojich nohavíc predmetné vrečko s drogami a toto zahodiť. Tieto výpovede sú však podľa neho v rozpore s výpovedami svedkov M., G. a K., ktorí zhodne uviedli, že zasahujúci policajti mu sami vytiahli z oblasti rozkroku púzdro, v ktorom sa nachádzali drogy. Ďalej tvrdí, že je veľký rozdiel medzi vykonaním osobnej prehliadky z dôvodu hľadania veci dôležite pre trestné konanie a vykonaním bezpečnostnej prehliadky z dôvodu zistenia, či nemá pri sebe zbraň, tiež medzi vykonaním jeho prehliadky predtým,

ako mal odhodiť drogy a potom. Poukazuje pritom na to, že podľa jeho výpovedí a výpovedí svedkov F. G., B. M. a N. K. mala byť najprv vykonaná prehliadka vozidla, potom kufru vozidla, ruksaku vo vozidle, potom jeho osobná prehliadka a až následne mu mal policajt vytiahnuť z nohavíc vrecúško z drogami, a to všetko bez akéhokoľvek príkazu či upovedomenia príslušného orgánu. V nadväznosti na to obvinený namieta, že nie je možné usúdiť, že skutkový stav bol taký, ako povedali policajti len preto, lebo to povedali policajti, a na výpovede ostatných priamych svedkov tejto udalosti vôbec neprihliadnuť.

Okrem toho, pokiaľ ide o právne posúdenie zákroku policajtov, namieta, že títo mali od okamihu, ako nadobudli podozrenie z páchania trestnej činnosti postupovať podľa Trestného poriadku a nie podľa zákona o Policajnom zbore. V tomto smere tvrdí, že ak dôvodom na zastavenie vozidla malo byť podozrenie zo spáchania dopravného priestupku, ustanovenie § 23 ods. 2 písm. a) a b) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore nemohlo byť dôvodom na vykonanie tohto zákroku. Ak by dôvodom na prehliadku vozidla bolo pátranie po veciach pochádzajúcich z trestnej činnosti alebo súvisiacich z trestnou činnosťou, muselo by podľa neho existovať podozrenie zo spáchania trestného činu už v čase začatia výkonu tohto oprávnenia policajta. Toto podozrenie ale podľa policajtov vzniklo až keď obžalovaný odhodil puzdro s obsahom drog. Zároveň namieta, že nezákonnou bola aj prehliadka kufru a ruksaku, ktorý sa v tom čase nachádzal, a tiež to, že potom, ako zahodil puzdro s obsahom drogy ho policajti zaistili podľa § 19 ods. 1 písm. f) zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore, hoci im na ich dotaz uviedol, že obsahom púzdra sú drogy, a teda mali postupovať podľa Trestného poriadku a zadržať ho ako podozrivého. Z týchto dôvodov je podľa dovolateľa nepochybné, že postup zasahujúcich policajtov pred začatím trestného stíhania bol nezákonný a obhliadka miesta činu, ktorou sa trestné stíhanie začalo, nadväzovala na predchádzajúce nezákonné postupy a z tohto dôvodu je tiež poznačená nezákonnosťou. Zároveň tvrdí, že za dôkaz, ktorý bol získaný nezákonným spôsobom, sa považuje nielen dôkaz, pri ktorom bola nezákonnosť spôsobená, ale aj každý dôkaz získaný na základe takéhoto dôkazu.

Napokon považuje dovolateľ za sporné, či vôbec bol dôvod na vykonanie služobného zákroku voči jeho osobe, keďže dôvodom zastavenia vozidla malo byť údajné porušenie povinnosti dať signál na zmenu smeru jazdy a teda takýto služobný zákrok mal byť vykonaný len voči vodičovi vozidla. Vyslovil pritom názor, že ak keby tu taký dôvod bol, v danom prípade skončil služobný zákrok momentom, keď vyzvaná osoba riadne predložila policajtom občiansky preukaz. Policajtní uvedený dôvod podozrenia, že v kufri auta bol neporiadok, podľa obvineného neobstojí.

V podstate z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a uznesením krajského súdu bol porušený zákon v jeho neprospech, podľa § 386 ods. 2 Tr. por. tieto rozhodnutia zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal okresnému súdu predmetnú vec znovu v potrebnom rozsahu prejednať a rozhodnúť.

Príslušná prokurátorka v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedla, že ide o identické obhajobné tvrdenia, ktoré obvinený uvádzal počas celého trestného konania a s týmito sa okresný súd podľa nej v odôvodnení jeho rozhodnutia detailne a vyčerpávajúco vysporiadal. Podľa prokurátorky okresný súd správne vyhodnotil na základe akých preukázaných skutočností - dôkazov hodnotí služobný zákrok a postup policajnej hliadky pri zaistení drogy ako zákonný, pričom s takto hodnotenými dôkazmi sa v celom rozsahu stotožnil aj krajský súd. Navrhla preto dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. Tr. por. nie je v posudzovanej veci zjavne splnený.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je v zásade určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie obvineného nie je prostriedkom na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Obvineným označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. je daný vtedy, ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Tento dovolací dôvod bude naplnený tiež v prípade, ak bol dôkaz získaný nezákonným spôsobom v súdnom konaní predchádzajúcich štádiách trestného konania, keďže takáto nezákonnosť sa vždy prenáša aj do nezákonnosti dokazovania na hlavnom pojednávaní. O takúto situáciu však v posudzovanej veci nejde.

Predovšetkým je potrebné uviesť, že námietky obvineného, ktorými spochybňuje zákonnosť služobného zákroku policajtov, pri ktorom boli u neho nájdené drogy, tvrdiac, že súdy oboch stupňov nesprávne ustálili jeho priebeh, vecne (obsahovo) nezodpovedajú uplatnenému, ale ani žiadnemu inému dovolaciemu dôvodu, ktorý by mohol použiť. Ich podstata totiž spočíva výlučne vo výhradách voči skutkovým zisteniam súdov ohľadne toho, ako sa služobný zákrok odohral, pričom na základe svojho odchýlného hodnotenia vykonaných dôkazov predkladá dovolaciemu súdu jeho vlastnú verziu, ktorú považuje za nezákonnú. A ako už bolo uvedené vyššie, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por. sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Treba zároveň zdôrazniť, že tak okresný, ako i krajský súd v reakcii na obhajobu obvineného vo svojich rozhodnutiach označili dôkazy, na základe ktorých zistili priebeh služobného zákroku, a tiež podrobne uviedli, akými úvahami sa správali pri hodnotení týchto dôkazov, včítane právnych úvah, ktoré ich viedli k záveru o jeho zákonnosti (pozri najmä strany 12 až 14 rozsudku okresného súdu a strany 8 až 10 uznesenia krajského súdu). Tieto dôvody pritom nemožno v žiadnom prípade považovať za svojvoľné a v tejto súvislosti sa žiada tiež dodať, že súčasťou práva na súdnu ochranu nie je právo obvineného na rozhodnutie v súlade s jeho predstavami, resp. očakávaniami.

K ďalšej časti námietok dovolateľa, podľa ktorých mali policajti postupovať podľa Trestného poriadku a nie podľa zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o Policajnom zbore“), najvyšší súd uvádza, že aj podľa jeho názoru bol namietaný služobný zákrok - ako jeho priebeh ustálili súdy oboch stupňov - legálny, legitímny a primeraný. Postup policajnej hliadky mal v prvom rade oporu v zákone. Konkrétne v ustanoveniach § 2 ods. 1 písm. a), b), j), k), l), § 8 ods. 3, § 9 ods. 1, ods. 3 zákona o Policajnom zbore, podľa ktorých sa služobnou činnosťou sa rozumie činnosť policajta spojená s plnením úloh Policajného zboru, medzi ktoré okrem iného patrí spolupôsobenie pri ochrane majetku, odhaľovanie trestných činov a ich páchatelov, dohliadanie na bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky, odhaľovanie priestupkov, zisťovanie ich páchatelov a v zákonom ustanovených prípadoch aj ich objasňovanie a prejednávanie a vykonávanie pátrania po osobách a veciach. Pritom v zásade platí, že v rámci služobnej činnosti je policajt povinný vykonať

služobný zákrok, ak je páchaný trestný čin alebo priestupok alebo je dôvodné podozrenie z ich páchania. Zároveň, vzhľadom na konkrétne úlohy, ktoré policajná hliadka podľa inštrukcie plnila, v posudzovanej veci oprávnene (legitímne) zastavila motorové vozidlo, vodič ktorého bol podozrivý zo spáchania dopravného priestupku, a následne so zreteľom na čas (neskorá nočná hodina), miesto (oblasť s častým výskytom krádeží) a počet osôb v zastavenom motorovom vozidle, rovnako oprávnene pristúpila k zisťovaniu totožnosti osádky vozidla a k jeho následnej prehliadke [§18 ods. 1, § 23 ods. 1, ods. 2 písm. b) zákona o Policajnom zbore]. Argumentácia dovolateľa pritom vychádza z mylného predpokladu, že policajti boli v rámci takto vykonávaného služobného zákroku oprávnení iba objasniť, resp. prejednať dopravný priestupok. Popísaným spôsobom vykonaný služobný zákrok zároveň neprekročil mieru nevyhnutnú na dosiahnutie ním sledovaného účelu, ktorým v okolnostiach posudzovanej veci bolo objasnenie a prejednanie dopravného priestupku a zistenie, či sa v zastavenom motorovom vozidle nenachádzajú osoby alebo veci, po ktorých je vyhlásené pátranie, resp. veci pochádzajúce z trestnej činnosti. Uvedené potvrdzuje aj to, že k tzv. bezpečnostnej osobnej prehliadke a následnému zaisteniu dovolateľa podľa § 19 písm. f) zákona o Policajnom zbore (a nie aj ďalších osôb) došlo až potom, čo sám odhodil puzdro, v ktorom sa podľa jeho slov nachádzali drogy. Treba pritom uviesť, že povinnosť orgánov činných trestnom konaní postupovať podľa Trestného poriadku vzniká len pri relevantných poznatkoch o podozrení zo spáchania alebo aktuálneho páchania trestného činu, ktorými polícia disponuje v dostatočnom časovom predstihu. O takúto situáciu ale v tejto veci nešlo, keďže policajná hliadka získala poznatok o možnej drogovej trestnej činnosti dovolateľa až počas realizácie služobného zákroku podľa zákona o Policajnom zbore. Preto nielenže bola oprávnená ho zaistiť podľa § 19 písm. f) zákona o Policajnom zbore, ale podľa § 21 ods. 1 zákona o Policajnom zbore mohla tiež zaistiť obvineným odhodené puzdro, ktoré mohlo byť následne podľa § 92 Tr. por. prevzaté. Skutočnosť, že sa policajti namiesto takéhoto postupu rozhodli zaistiť predmetné puzdro až v rámci trestného konania realizovanej obhliadky miesta činu, zákonnosť získania tohto dôkazu a už vôbec nie zákonnosť nadväzne získaných dôkazov žiadnym spôsobom nespochybňuje.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že dovolanie obvineného V. W. podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.